

АБОНАМЕНТЪ

За България год. 20 л.

За странство 40 л.

Единъ брой 20 стат.

Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народенъ съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

свѣдѣния по спорозаименно

Адресъ:

„ДОБРУДЖА“ — вѣстникъ „Черна Дюкля“ № 5.

Излиза:

сряда и събота.

Разкося се съ орѣзъ.

Мл. Януловъ.

Добруджанскиятъ въпросъ въ Стокхолмъ¹⁾

Не съ особена радостъ си спомнямъ предварителнитъ конференции въ Стокхолмъ. Очакваната обща социалистическа конференция не можа да се състои. Съ каква тъга ни съобщи Брантингъ, че не даватъ паспорти на французитъ и английскитъ социалисти.

Май 1917 година бѣ кулминационната точка на възможния миръ по споразумѣние. Но германцитъ, даже и социалиститъ имъ, не даваха и дума да стане за отстъпки по елзас-лотарингския въпросъ, а въ това врѣме французитъ и англичанитъ, надѣвайки се на врѣмето, което тече въ тяхна полза, изтощавайки чръзъ блокадата си централнитъ сили, надѣвайки се и на американската помощ, която, види се, тѣ сж имали достатъчно основания да очакватъ, — бѣха непримирими и гледаха на стокхолмския фронтъ за мира като на сжщия неприятелски фронтъ.

Нашата делегация можеше, прочее, да конфирма само съ социалиститъ на съюзнитъ държави и съ тия на неутралнитъ.

Добруджанскиятъ въпросъ бѣ разглежданъ заедно съ македонския въ двѣ заседания. Българската делегация наложи прѣдъ шведскитъ, датскитъ, холандскитъ делегати и прѣдъ секретаря на социалистическия интернационалъ Хюйсманъ етнографическитъ и историческитъ основания на българското национално обединение, безъ да прави въпросъ за отдѣлни села и градове. Българската трагедия бѣ навѣлно обрисувана. Особеното географическо положение на мѣстата, които населява нашето племе, сървенованието на голѣмитъ държави, на които империалистическитъ сѣрмления се облъскваха на Балканитъ, съ всичкитъ дипломатически интриги на тия велики сили, младостта и слабата демократическа мощъ на балканскитъ държави, които не можаха, по подобие на скандинавскитъ, да си създадатъ трайни връзки на сближение и федериране, — ето основнитъ причини на балканската нестабилностъ и войни. Нашата делегация имѣ смѣлостта още тогава да заяви, че българската демокрация не е противъ обединението на сърбитъ, на ромжнитъ; тя отиде още по-далечъ и единствена заяви, че съчувствува на обединението на французитъ, стига то да стане чръзъ свободно прѣврѣвяне вѣлата на тяхнитъ откъснати сънародници. Като основа на единъ траенъ миръ по споразумѣние тя настоя да се вземе националния принципъ чръзъ самоопредѣляне на самитъ перобени сънародници. Това становище, ксето ние искаме да се приложи тогава спрямо населението въ Македония и Добруджа, напълно съпада съ прочутитъ сега принципи на Уилсона, които официално се възприематъ отъ конференцията за ми-

ра, като остава да видимъ до колко ще се приложатъ.

Специално за Добруджа, нашата делегация изложи чръзъ Янко Сажзова, самъ добруджанецъ, — което обстоятелство направи впечатление на конференцията, — редъ известни статистики за населението въ Добруджа, отъ които се виждаше, че ромжнитъ тамъ сж незначително малцинство, както и редъ исторически данни за признаване отъ противната страна, че Добруджа е българска: фермантъ отъ 1870 г., протоколътъ на цариградската конференция и др. Нашитъ знаменити слушатели не скриха своята изненада, когато имъ се посочи манифеста на ромжния кралъ въ 1878 г., чръзъ който той се обръща къмъ добруджанци съ името: „Българи!“ и имъ съобщава, че по силата на обстоятелствата, Добруджа ще бжде въ ромжската държава, а Бесарабия, въ замѣна на това, става частъ отъ Русия. Той ги призовава къмъ трудъ и вѣрнопопачество.

Тая замѣна, която извършиха голѣмитъ държави въ щета на България, бѣ добръ схваната отъ конференцията.

Нашитъ стокхолмски меморандумъ изтъква сжщитъ тия данни. Напечатанъ на четири езика, той бѣ широко разпространенъ.

Когато тия разисквания бѣха публикувани, получи се отъ Д-ръ Кръстю Раковски (Русия) една телеграма, въ която той поддържаше, че българскитъ претенции сж основателни само що се касае до оная частъ отъ Добруджа, която ромжнитъ заграбиха въ 1913 г. и за която той и неговата партия протестираха още тогава. Нашата делегация отговори на тая телеграма, като подчерта изложеното свое становище. Въ Стокхолмъ прѣдъ конференцията изложихме историческата истина, а не какви граници прѣдлагаме ние. Въ заключението на нашия меморандумъ се казваше, че въпрѣки етнографическитъ съображения, българската демокрация е готова на едно споразумѣние чръзъ взаимни отстъпки.

Германскитъ и австрийскитъ делегати посрѣдничаша твърдѣ хладно нашето застъпване за Добруджа. Тѣ бѣха за рѣшителни отстъпки отъ малката България, но за териториални отстъпки отъ Германия и Австро-Унгария тѣ изключаваша да говорятъ.

Както е известно, нашитъ меморандумъ бѣ разглежданъ въ послѣдствие отъ лондонската междустранническа социалистическа конференция и бѣше обявенъ за ней примирителенъ въ сравнение съ тия на другитъ централни сили.

¹⁾ Редакцията покани народния прѣдставителъ г. Януловъ, който бѣ делегатъ на социалистическата конференция въ Стокхолмъ, да напише статия на тая тема.

Така българската социал-демократия е напълнила въ Стокхолмъ своя дългъ къмъ обезправенитъ подъ чуждо иго наши сънародници. При днешния особенъ успѣхъ на социализма въ свѣта направеното въ Стокхолмъ добива още по-практическо значение.

Б. Р. — По въпроса за писмото на Д-ръ Раковски редакцията счита за нужно да приведе тукъ интервюто му, помѣстено въ бр. 2 на „Социалистически Прѣгледъ“. Въ това интервю, между другото, Д-ръ Раковски казва:

„Отъ досегашния ми разговоръ вие трѣбва да сте се убѣдили, какво у мене не е изгубено чувството, че азъ съмъ българинъ, но това чувство не е засѣнило и изкривило идеята ми за онова, което трѣбва да се говори и прави, за да се въдвори въ свѣта оня редъ на нѣщата, отъ който и на българи, и на власи, и на всички други ще бжде добръ.“

Добруджа трѣбва да принадлежи на свободнитъ трудящи се маси, които я населяватъ. Това не значи, че азъ отричамъ, какво тя принадлежи на българитъ“.

Ромжия и Банатъ.

Балканска конфедерация.

„Пари-Балканъ“ съобщава отъ Парижъ: Итало-сръбскитъ конфликтъ е на пътъ да бжде изгладенъ. Италия се съгласила да отстъпи на Сърбия цѣла Далмация, но иска да си вадържи Фиуме.

Ромжия щѣла да получи по-голямата частъ отъ Банатъ, а Сърбия останалото.

Ромжия, поддържана отъ Гърция и Сърбия, прави усилия за образуване на една балканска конфедерация.

Болшевишкиятъ натискъ въ Бесарабия.

„Опинионъ“ съобщава отъ Атина: Споредъ свѣдѣния отъ Букурещъ, голѣмиятъ болшевишки натискъ въ сѣверна Бесарабия продължава. Прѣзъ врѣме на незавършенитъ още боеве били убити ромжския генералъ Пютищъ и двама офицери.

Ромжнитъ биятъ тревога.

Европейскя комиса противъ болшевишкитъ.

Агенцията Стефани съобщава отъ Парижъ: Нѣкои английски вѣстници възпроизведоха слуха, че по инициативата на Франция и Италия, Съглашението рѣшило да се намѣси военно въ Русия. Провѣрена на компетентно мѣсто, тази новина се оказа напълно безосновна.

В. „Епока“ по този поводъ пише: Всички оплакване анархията, въ която е попаднала Русия и която се отразява въ отношенията между болшевишкитъ и тѣхнитъ събди. Лигата на народитъ и правителството на болшевишкитъ сж два несъвмѣстими института. Ние не вѣрваме, че е възможно да се накара Германия да приеме наложенитъ ъ условия, докато тя може да си достави чръзъ болшевишкитъ всичкитъ необходими сурови материали. Германия има възможностъ да накара захарнитъ фабрики въ Украйна да работятъ за нея и да получи храна отъ Русия.

Решимъ въ южна Добруджа.

(Писмо до редакцията).

Г-нъ редакторе,

Изолирани отъ цѣлия свѣтъ, не знаемъ дали е нѣщо съобщено за нашето положение подъ гнета на ромжиска администрация (гражданска и военна) да заеме общината и околната, тъй като нашето село е околнски центъръ. Цѣлото население — мъже, жени и дѣца излѣзе да протестира, като заяви, че не иска никакви ромжници и че самите ние можемъ да се управляваме. Следъ дълги разправи най-послѣ ромжнитъ си тръгнаха, но накрай селото пристигна единъ кучовлахъ, познатъ на населението, понеже въ 1915 г. е обралъ бакъра на населението за ромжнитъ, облеченъ въ униформа на английски войникъ. Съ пристигането дава заподѣждъ да се стрѣля и той самъ изважда револвера си и убива селянина Тодоръ Чанковъ и ранява Сажби С. Ченгеновъ. Населението се хвърли, улови кралника и го прѣдаде на английския командантъ, а ромжнитъ си заминаха въ Силистра. На другия денъ пристигнаха 5 пкти повече стражари и се втурнаха изъ селото да ловятъ подстрѣкатели. Заловиха кмета Тодоръ Бранковановъ, пом-кмета Маринъ Петровъ, главния учител Димитър Желевъ, запасния поручикъ Петъръ Енчевъ, зап. подпоручикъ Стоянъ Вандевъ и прѣводчика отъ село Попина, Маринъ. Тѣзи хора веднага откарваха въ Букурещъ, а отъ тамъ, както се научаваме, били изправени въ Галацъ, глѣто щѣлъ да ги сжди военниятъ сждъ. Останалото мжжко население избѣга по горитъ, а една частъ емигрира въ България. Следъ тая случка ромжнитъ почнаха свободно

ходатъ отъ къща въ къща нощъ и да търсятъ избѣглитъ, като прѣбиратъ колкото хлѣбъ намиратъ. Кадѣто видятъ по-много дрехи, като юргани и дюшени, взематъ ги и ги носятъ въ участитъ си. Ако нѣкой откаже да си даде дрехитъ, отива фелдшерътъ и ги заплашва, че ще ги изгори, защото има болестъ. Никой не смѣе да отиде въ друго село или градъ безъ билетъ. Нѣколко вече залавятъ и ги биха до умирање, послѣ ги разкарватъ отъ село на село до като стигнатъ въ Силистра, отъ тамъ следъ побой ги пускатъ. Такива сж бити съ десетки, като: Иванъ Гавазовъ, Симеонъ Вилдовъ, Митю Юрдановъ и много други. Който си е купилъ добитъкъ отъ раздадения отъ ешалонитъ и нѣма билетъ, или пъкъ нѣкой ромженецъ дойде и каже, че този добитъкъ е мой, веднага се отнима или се откарва, или пъкъ го заклаватъ за чиновникитъ.

Съ обирѣ се прочуха турцитъ отъ с. Рахманъ-Ашикаръ. На 10. II 1919 г. горскитъ стражаръ въ сжщото село (не се чете) на ромжиска служба отъ с. Балджи-Еникой съ 12 души турци въоръжени залавятъ Костадинъ Колевъ, Петъръ Господиновъ и Дочо Стояновъ отъ с. Алфатаръ, Силистренско, и имъ взели 600 лева. Щомъ ги пуснали други 6 души излизатъ отъ селото сжщо съ пушки манлихери и ги дообиратъ. Това става не само въ нашето село, но въ всички села въ Силистренска околия.

26 II 1919 г. с. Алфатаръ (Силистренско).

Съ поздравъ: Х.

Четете и разпространявайте
В-КЪ „ДОБРУДЖА“.

Претенциите на г-н Братияну.

Двата договора за ромжиската война, в войната. — Ревизия на договорите от 1915 и 1916 години. — Ромжиските претенции. — Ромжиско-сърбският спор. — Опасности за мира. — Бъдещето на Ромжия изплашено от чуждите елементи.

Подъ заглавие „Претенциите на г-н Братияну“, швейцарският вестник „Журнал де Женев“ помества уводна статия, в която, между другото, се казва:

Г-н Братияну, председател на ромжиския министерски съвет, изслушан от конференцията на великите сили, е изложил териториалните искания на Ромжия. Конференцията се е занимавала главно с въпроса за Банат и конфликта между Ромжия и Югославия. Но въпроса за Банат не е нищо друго, освен частен случай на един принципален въпрос, от дълбоко на който от другите ромжиски претенции е невъзможно.

Ромжия влиза в кръга на Съглашението по силата на два договора — единият подписан в Петроград в първите дни на войната, който гарантираше на Ромжия владенията на всички аястро-унгарски територии, които ще бъдат окупирани от ромжиските войски в края на войната. Този договор, който не съдържа нищо опрѣделено, беше замѣненъ в 1916 год., преди влизането на Ромжия в войната, с друг, който я гарантираше Унгария до Тиса и Буковина до Прут, включително и Черновизия.

Договорите, подписани с Ромжия, както всички други договори, подписани от съглашенците помежду им в 1915 и 1916 год., се натъкват на голѣми затруднения при прилагането им. Затова вѣроятно е, че на конференцията за мира тия договори ще бъдат ревизирани в нѣкои свои клаузи.

Рѣката Тиса като граница, по припнатие на ромжиски публицисти, минава далечъ задъ етнографическите граници на ромжиския елементъ. Дунавът и Тиса сж великолѣпни граници, но нима тази нойна се води само за да смѣни ролитѣ на ромжии и маджари?

Колкото се отнася до Банатъ, източната му част е населена прѣимуществено съ ромжии, но въ западната вѣробладаватъ сърби и нѣмци. Отъ гледището на физиката, администрацията и етнографията, тази областъ се раздѣля на три зони: Източната, населена главно съ ромжии, областта на Темешваръ съ около 170,000 ромжии и толкова нѣмци, 80,000 сърби и толкова маджари и, най-сетѣ, областта на Торонъ, населена главно съ сърби. Независимо отъ етнографическите мотиви, сърбитѣ иматъ два мотива да искатъ тази областъ: първиятъ е, че областта е близо до сръбската столица. Но това не е силенъ аргументъ. Прецедентътъ, който ще бъде създаденъ по отношение Италия, признавайки цѣлостта на договора отъ 1916 между съглашенците и Ромжия, е много по-силенъ мотивъ. Двамата въпроса сж недѣлими. Ако договорътъ

отъ 1916 е признатъ за валиденъ въ всички свои клаузи, Италия има правото да иска точното прилагане на лондонския договоръ. Тогава Сърбия ще бъде лишена не само отъ Банатъ, но и отъ голѣма частъ отъ Далмация, която, споредъ думитѣ на единъ нейнъ делегатъ, е „бѣлия дробъ на Югославия“.

Подобно разрѣшение не ще бъде безъ опасности за бъдещето на Европа и за нейния миръ. То рискува да доведе до сближение между Италия, Ромжия и България противъ Югославия и да попрѣчи на онова спокойствие, което Европа се грижи да създаде на Балканитѣ.

Ние не се противопоставяме на ромжискитѣ аргументи. Вѣрно е, че зачитането договоритѣ трѣбва да даде священата база за отношенията между народитѣ; но тукъ става дума за единъ таенъ договоръ, непознатъ дори на ромжиския народъ, който се сближава съ върховнитѣ принципи на интернационалната справедливостъ. Вѣрно е, че въ сръбска територия, въ долината на Тимокъ има ромжиско население. Но то не може да служи като компенсация.

Никой повече отъ насъ не желае една голѣма и силна Ромжия. Но мощта на една държава не зависи само отъ голѣмата територия, числото на нейното население и добритѣ ѣ граници. По една фаталност на географията, ромжитѣ въ своята кѣща иматъ голѣмо множество маджари и саксонци въ Трансилвания, турци и българи въ Добруджа, украинци въ Буковина и Бесарабия. Не е отъ полза за Ромжия да създаде на западната си граница претекстъ за ревизии. Нѣма съмнѣние, че и президентътъ Уйлсонъ ще бъде на сѣщото мнѣние.

Животътъ въ Добруджа.

Отъ голѣмото количество свѣдѣния, съ които разполага редакцията ни за живота въ Добруджа, положението на крѣтото се очертава тъй: въ градоветѣ, благодарение на контролата на англо-френскитѣ окупационни войски, ромжиската администрация е сдържанъ и не си позволява много произволи; въ селата, обаче, царува стариятъ режимъ на произволи, грабежи, изнудвания, побой и пр.

За да дадемъ една приблизителна картина за онова, което се върши изъ селата на Добруджа, ние ще печатаме свѣдѣнията, съ които разполагаме по околии и села.

Терорътъ въ Силистренско.

С. Алфатларъ. На 2 януари околначалникъ повика първенците отъ селото подъ прѣдлогъ да разиска нѣкои важни работи и арестува кмета Тодоръ Браковановъ, учителя Колю Ивановъ и други шест души. Всички били бити до смъртъ и откарани въ гр. Галацъ, за да бъдатъ съдени. Сѣдбата имъ е неизвестна. Останалитѣ първенци се разбѣгли и нѣкои отъ тѣхъ сж минали въ България. Слѣдъ това окол.

никъ дава заповѣдь да събератъ: дребни юргани, дюшечи, жито и др. Събранитѣ работи сж натоварени на кола и прѣхвърлени прѣзъ нощта въ Ромжия.

С. Бадмаджи-Еникъой. На 8 и 9 януари, когато селянитѣ били въ селската кръчма, вѣзана въ шефъ на полицията съ нѣколко турци и заловилъ: Иозчо Балуншевъ, Михаилъ Ст. Чакъровъ, Нончо Чакъвъ, Добри Спасовъ, Кръстю Еникъвъ, Сави Вълчевъ и Ахмедъ Хаджи Реджебовъ, останалитѣ избѣгли. Заловенитѣ сж бити безмилостно съ мокри ажджета, изплетени съ телъ. Отъ битиѣ сж успѣли да избѣгатъ Кръстю Еникъвъ, Сави Вълчевъ и Добри Спасовъ, а останалитѣ, съ изключение на Ахмедъ Х. Реджебовъ, който билъ освободенъ полумъртъвъ, сж откарани въ Галацъ. Задигнати сж овцетѣ и добитѣка на много сѣмейства; на Сави Алексиевъ сж откарани конетѣ съ кабриолета, а на Друми Магевъ сж разграбили житото и брашното.

С. Калипетрово. Жителитѣ на това село прѣзъ 1916 г. бѣха откарани въ Молдова, дѣто отъ гладъ, студъ, мизерия и побой измрѣха около 1700 души. Отъ това село на 18 януари сж арестувани: Илия Михайловъ Ковачевъ, Георги Романовъ, Илия Гайдаровъ, Христо Жечковъ и истезавани на най-безчовѣченъ начинъ. Отъ тѣхъ Христо Жечковъ и Илия Ковачевъ сж откарани въ силистренския затворъ, а останалитѣ избѣгли. По-късно Христо Жечковъ билъ освободенъ, а Ковачевъ и до сега лежи въ затвора. Никола Пеневъ Касабовъ отъ сѣщото село е застрѣлянъ подъ прѣдлогъ, че иска да бѣга. На Върбанъ Христовъ сж заличали всички дребенъ и сѣръхъ добитѣкъ и го откарали въ Ромжия.

С. Гарванъ. Арестувани сж първенците: Руси Георгиевъ учителъ, Тодоръ Мирчевъ и още двама сѣлани, които откарани въ силистренския затворъ. Въ затвора тѣ били бити до смъртъ и слѣдъ това освободени въ разбито състояние.

С. Попина. Арестуванъ е Тодоръ (бащиното име не се чете). Жената на сѣшня, която искала да го придружава до Силистра, е бита до смъртъ и оставена полумъртва. Тодоръ е билъ освободенъ слѣдъ петъ денонощия, но съ сакати рѣцѣ.

С. Доймушларъ. Арестувани и откарани въ Галацъ Кръстю Радевъ и Кънчо Изановъ, които ще бъдатъ съдени отъ военния сѣдъ като политически прѣстѣпници. Стоянъ х. Цаневъ, Цатко Цоневъ, Тодоръ Долгеровъ, Маринъ Дочевъ, Тодоръ Атанасовъ, Игнатъ Саровъ и др. слѣдъ опитъ да ги арестуватъ, избѣгали въ гората и отъ тамъ въ България.

С. Вѣтрень. Откаранъ е въ Силистра съ разбитъ зѣби и пукната глава отъ нанесенъ побой Георги Мариновъ Кулевъ. Какво е станало съ него, не се знае. Кметътъ взелъ коня на Маринъ Кудинъ и го откаралъ въ селото си Чюканешъ.

С. Хаскъй. Арестуванъ е Коста Георгиевъ Топаловъ и откаранъ въ Силистра, но слѣдъ нѣколкодневно изте-

заване и малтретиране билъ освободенъ. Потърсили сж да арестуватъ свещеника В. Казасовъ, секретаръ-бирника Станчо Куртевъ и нѣкои други, ала тѣ избѣгали, като оставили сѣмействата си на произвола на сѣдбата.

С. Сребърна. Въ това село прѣзъ 1916 г. при отстѣпленieto си ромжнитѣ избиха 48 души, изгориха ученичитѣ-лѣца въ училищното помѣщение. Сега арестували свещеника Марковъ и слѣдъ 8-дневно прѣстоюване въ затвора го освободили, но смазанъ отъ побой. Арестувани били и Димитър Димовъ, Димитър Гицовъ, Иванъ Драгановъ и др. 23 човѣка, които успѣли да избѣгатъ и да се спасятъ отъ изтезания.

С. Бабунъ. Чрѣзъ бѣгство сж се спасили отъ рѣцѣтъ на ромжиската полиция Цани Юрлановъ, Дочо Ивановъ, Димо Цоневъ и много други.

С. Кочина. Шефътъ, за да не арестува никого, събралъ селянитѣ и имъ заявиль, че ако не му събератъ 10,000 лева, то ще бъдатъ малтретирани, както въ другитѣ села. Сжщеврѣменно наредилъ всѣка вечеръ и обѣлъ да му се слага най-богата трапеза. До 30 януари т. г. сж му прѣдадени 4000 лева. Никола Петрановъ и Димо Пейчевъ, които се възпротивили на исканията на шефа били принудени да избѣгатъ.

Мирната конференция.

Нови територии за Белгия. — Разоржаването на Германия.

Лионъ, 9 мартъ. Г. Гарибо докладва за работитѣ на комисията, натоварена да проучи белгийскитѣ въпроси; взети сж рѣшения за ревизия на договора отъ 1839 г.

„Пи Паризьенъ“ съобщава, че специалната комисия е рѣшила вчера да бъдатъ присѣдинени къмъ Белгия Валонскитѣ кантони Сентъ Вити, Ойпенъ и Малмеди, отъ Рейнска Пруссия.

Вѣроятно върховниятъ сѣдъ ще се занимае въ понеделникъ съ доклада на маршалъ Фошъ и на неговитѣ военни сѣтрудници, по условията за разоржаването на Германия.

Нѣма разногласия.

Римъ, 7 мартъ. „Джорнале д'Италия“ се научава отъ Парижъ, че въ конференцията нѣма никакви сжществени разногласия между пълномощниците. До сега всички въпроси били разглеждани напълно свободно; сжщото щѣло да бъде когато се разискватъ териториалнитѣ, военни, морски, финансови и економически въпроси, интересувачи прѣко великитѣ сили.

Осждени ромжиски шайтанитѣ.

„Ендепанданъ“ съобщава отъ Букурещъ: Военниятъ ромжиски сѣдъ осждилъ на смъртъ полковникъ Верза, главенъ директоръ на пошитѣ и телеграфитѣ, зарали свѣдѣнията, които давалъ въ 1916 год. на германцитѣ за операциитѣ на ромжиската армия.

Д. Нацевъ — Бурски.

Подъ ромжиско иго.

Разказъ изъ живота на българитѣ въ Добруджа.

(6)

Тия обноски значеха твърдѣ много, щомъ починаха да се носятъ слухове, че Ромжия ще мобилизира скоро и ще обяви война на Русия въ сѣюзъ съ България.

— Сикко, не имъ вѣрвай. Тѣ нарочно лъжатъ, за да не побѣгнатъ българчетата въ българската армия. Но щесъ съ голѣмъ рискъ сж минали границата на чина ти Борила синоветѣ. Трѣбва скоро и ние да си оправимъ сѣткитѣ, защото самъ Богъ не знае какво ново ни готвятъ тѣ, — говорѣше даскалъ Горанъ и челото му се бърчеше отъ нѣкаква дълбока скрита мъка на тежки прѣдчувствания.

— Каквото и да готвятъ, ще ги порѣцнемъ мѣжки, както подобава, — отговори Марто, прѣметна кракъ върху кракъ и забарабани съ прѣсти по провораца.

Въ тоя моментъ Валерия се втурна въ стаята съ полупрѣжѣлѣто лице и

изплашени очи. Тя дишаше тежко и бързо, сѣкашъ бѣше тичала.

— Какво се е случило? — попита Марто и я хвана за рѣцѣтъ. — Защо си изплашена?

— Чакай, чакай малко, — промѣля Валерия и седна на стола. Като си отпочина, добави: — Татко, ще ми позволитѣ ли? ... Азъ попрѣчихъ на разговора ви, ала не можехъ иначе. Чухъ отъ жената на фелдфебеля Драку Иону, че подиръ два дни щѣло да има мобилизация и то противъ България...

Тя говорѣше съ такава увѣреностъ, че можеше да ѣ се вѣрва напълно.

— Тежки дни, усилии дни наставаха за насъ. Ужасни изпитания, мѣки и терзания ще сѣспиятъ порутенитѣ ни души. Тѣ се готвятъ и ще направятъ нѣщо лошо на българщината, — каза даскалъ Горанъ и оброчи глава подъ тежестта на нерадостнитѣ мисли, които искаше да пропѣди.

Марто и Валерия тѣжно вниха погледъ въ него и излѣзоха.

— Марто, татко много лошо е настрѣено. Не трѣбваше да му казвамъ, — каза тя.

— Той прѣдчувствуваше нѣщо лошо. Азъ съмъ увѣренъ, че той е правъ.

Неговата мисль, неговитѣ думи никога не сж казвани на пусто. Всичко, което е казатъ, се е сбждало. Неговото дългогодишно учителствуване въ постоянни бури и борби съ ромжискитѣ власти въ сѣверна Добруджа, борбитѣ отъ тригодишното робство подъ нова ромжиска тирания, — всичко това се е отразило твърдѣ впечатлително и той винаги ясно вижда пактичата прѣдъ себе си.

Изминаха нѣколко тягостни дни въ безизвѣстностъ и невѣдѣние, а това покрусѣ душата на българитѣ. Никой не смѣеше да се покаже по кръчмитѣ и уличитѣ. Кръчмитѣ бѣха заети отъ разгултѣ се пѣвачки, които веселѣха господаритѣ-боери. Свободно се устройваха оргии и пиянски шествия, които срѣщу Св. Богородица бѣха се прѣвърнали на нечуванъ и невиджанъ скандалъ. Пиянчитѣ, съблечени голи, играеха срѣдъ площада около кѣптанъ Ионакъ, юнкера Радулеску и още нѣколко ромжии, видни чиновници, случайно или съ цѣлъ попаднали на това тържество. Късно слѣдъ полунощъ скрипѣха цигулкитѣ, думкаха дайре-

тата и се чуваха пиянскитѣ викове на развилѣлата се оргия.

Сутринта, когато камбаннитѣ звуци подканяха богомолцитѣ да отидатъ на църква, още се търкаляха пияни мѣже и жени, чиято голота караше българитѣ богомолци да минаватъ прѣзъ околнитѣ улици. Въ черквата, обаче, ги чакаше нова изненада: часовой бѣше поставенъ до вратата и не позволяваше на никого да се доближи до черквата. Глухи ридания, сподавени отъ сълзи, се понесоха всрѣдъ богомолцитѣ, на които бѣше отнето най-сжщото, най-милото — църквата. Въ радостъ и скръбъ, при мѣки и неволи българинѣтъ намираше утѣха само въ храма и вѣрата въ Бога. Милосивитѣ лица на светитѣ, които гледаха отъ иконостаса, сѣкашъ правѣха робството имъ по-леко, а сега?! Дѣло попъ, прѣянтъ о двѣ, едва влачеше подкосенитѣ си крака между даскалъ Горанъ, дѣдо Люто Гроздовъ и епитропа дѣдо Лило. Сѣззи бликаха отъ очитѣ имъ.

— Е, каква стана тя сега? — съ неизразима печаль продума дѣдо попъ и впи очи въ небото.

— Боже, вразуми разума имъ и ниспосли намъ утѣшение на всѣхъ.

Положението.

Напоследък съдържанията за работата на мирната конференция са оскудяни, но за това пък дните са богати с събития. Преди всичко, ще трябва да отблъснем политическата обструкция, която германците правят по въпроса за примирието. Тъй като само предишният искания за едно чувствително смекчаване на мирните условия, не само, че отказват да прѣдпадат търговската си флота безрезервно, но публично манифестираха становището си по отношение на мира. Смыслът на това поведение на германците трябва да се диги въ желанието им да полчертаят, че справедлив мир не може да се сключва между побѣдител и побѣдени, че мѣстата на германските делегати въ Париж са празни.

Отъ гдѣ черпятъ германците морална сила за своята обструкция? Споредъ английските вѣстници, германците използватъ страха на Съглашението отъ болшевиките за да турятъ точка на 1-то. Работата е въ това, че германците се ласкаятъ съ надеждата, какво незадоволството отъ работата на конференцията логически трябва да се кристализира въ една друга международна комбинация, въ която болшевиките ще има да изиграятъ не последна роля.

Дали германските надежди ще се оправдаятъ, е единъ въпросъ, за разрѣшенето на който не всички прѣдоставки са на лице. Въ всеки случай, на Германия подлежи да се справи съ три факта, по които съглашението рѣководители са непримирими. Първиятъ фактъ е, че Германия ще трябва да плаща обезщетения; вториятъ — че нейните колонии няма да ѝ се повърнатъ и третиятъ — че проектътъ за разоръжаването ѝ се приготвява.

Въ отговоръ на извѣщенията на Лойд Джордж, че Германия трябва да плати обезщетения, Хелферихъ отговори, какво Германия няма възможност да плаща. По въпроситъ пъкъ за колониятъ и обезоръжаването Шайдеманъ декларира: „Сътовниятъ хаосъ е за прѣдпочитане прѣдъ бавната смъртъ“.

Дѣ трябва да се диги изходътъ отъ тия непримирими становища? — ето голѣмата задача на близките дни.

Между това, болшевишката опасностъ става все по-чувствителна. Непосредствено до границитъ на Ромжия, управниците на която като че ли се заклели да провокиратъ всичките си съседни, се събира грозна буря.

Въ Украйна е обявена обща мобилизация, а въ цѣлата страна е въ

ходъ трескава работа, да се подготви база за едно „освободително движение“ къмъ югъ.

На дневенъ редъ, слѣдователно, е и въпроса, какво ще прави Съглашението съ болшевиките. Съединените Щати са се отказали отъ всякаква намѣса въ руските работи. Г-нъ Лойд Джордж стои на същото гледище, понеже „слѣдъ 5 години война едва ли въ Англия ще се намери човѣкъ съ здравъ смисълъ, който да посѣтува тая намѣса“. Дали слѣдъ болшевишката атака на архангелския фронтъ Англия няма да се почувства повече ангажирана, отколкото г. Лойд Джордж иска да ѝ представи, ще ни покажатъ близките дни. Въ всеки случай, за сега нито Англия, нито Америка, нито пъкъ Франция и Италия искатъ да се ангажиратъ съ единъ походъ противъ болшевиките. Фактътъ, че къмъ Одеса има френски и ромжиски войски и че за тамъ се изпращатъ и грци, се обяснява съ желанието на Съглашението да подкрѣпи морално ромжия, украинците и поляците въ борбата имъ противъ болшевиките.

За да завършимъ прѣгледа на днешното положение, ще трябва да отблъснемъ и манифестациите въ Парижъ въ полза на френско-италианското разбирателство. Очевидно прѣкометните претенции на югославиятъ губятъ почва и съ това трябва да се обясни бързото завършване на сръбския прѣстолнаследникъ отъ Парижъ. Обиането му пъкъ въ Атина показва, че балканските нитриги на сърби, грци и ромжи продължаватъ.

Българскиятъ печатъ за Добруджа.

Защитете сънародниците ни!

В. „Дневникъ“ печата една статия подъ заглавие „Въ Добруджа“, въ която се казва:

„Нашиятъ русенски кореспондентъ ни съобщава, че напоследъкъ бѣството на българите отъ Добруджа е зачестило. Отъ друга страна, въ българския печатъ все по-често започнаха да се появяватъ свѣдѣния за положението въ Добруджа, което засила възбуждението въ единъ моментъ, въ който на ромжиятъ българското приятелство е по-нужно отъ всякога поради пожаритъ, които бушуватъ около границитъ на ромжиското кралство. Всичко това постави ребромъ въпроса за отношенията между България и Ромжия.“

По нѣмъ за подобрението на тия отношения стои въпроса за Добруджа, разрѣшенето на който въ дадения моментъ не зависи нито отъ насъ, нито отъ тяхъ. Ние, за да не затрудняваме миротворната акция на великите сили, въпреки постановленията на солунското примирие, се съгласихме да се създаде явното положение въ Добруджа.

Г-нъ министъръ Мушановъ обходи южна Добруджа за да увѣщава населението спокойно да посрѣтне новия редъ на нѣщата. Въ сжщата смисълъ дѣствуваха и българските административ-

ни органи и обществените дѣатели даже отъ добруджанските кръгове.

Тоя актъ на българското правителство и на българската нация, за жалостъ, не биде достойно оцененъ. И не само това. Ромжиятъ не си направиха трудъ да разбератъ, че въ основата на нашата работа за облекчение задачата на англо-френската окупационна властъ лежи дълбоката вѣра въ справедливостта на мирната конференция и искренното желание да прѣмахнемъ всички прѣчки за ромжо-българското разбирателство.

Ние не искаме да поставимъ въпроса: намъ ли се падаше да услужваме безрезервно съглашенската кауза на Балканитъ, или на ромжиятъ, които, само благодарение на Съглашението, осъществяватъ бѣлновѣтъ си за една велика Ромжия. Но ние имаме право да искаме да не ни се отплаща съ провокации.

Ромжиятъ не могатъ да се извинятъ съ „прѣкометната усърдностъ“ на своята полиция, защото тая полиция се рекламира на западъ като полиция на „най-културната държава на изтокъ“ и защото въ нейните дѣйствиия ние виждаме да се инспирира една политика, вдъхновявана отъ първите ромжиски държавници. Основана на единъ фалшъ, тая политика е обявила непримирима война на България.

Нашитъ територии на югъ отъ Дуназа, е заявилъ г. Таке Йонеску въ едно свое интервю, дадено на „Пти Паризьентъ“, днесъ ни са по-необходими, отколкото прѣзъ 1913 г. Днесъ ние имаме единъ народъ отъ 15 милиона, а слѣдъ 10 години ще броемъ 30 милиона. За да дѣламе свободно, ние имаме нужда отъ по-широкъ достъпъ на морето — границата отъ 1913 година едѣмъ ни дава тоя достъпъ. Венизелосъ има право — за България нищо повече отъ справедливото.“

Г-нъ Таке Йонеску по тоя начинъ дава да се разбере, че ромжиската политика и за напредъ ще върви въ унисонъ съ грцката и ще има за база вѣчна война съ България. Да си вземемъ добра бѣлѣжка отъ тия извѣстия; ние все още не желаемъ, надѣвайки се, че въ тяхъ има нѣщо отъ тѣхъ популярната въ Ориента „реална политика на момента“.

Отъ правото си, обаче, да обзрѣемъ внимателно на великите сили върху начина, по който отъ Букурещъ се отнасятъ спрямо нашитъ искрени желания и нашата работа да се постигне миръ на Балканитъ, ние не можемъ да се откажемъ, защото не можемъ да се самопогребемъ и защото отъ наболѣлата душа на единъ цѣлъ народъ се изпргва викътъ: „Ние ви слушаме въ всичко, ние се турихме въ ваша услуга за да има тукъ миръ, а тамъ въ Парижъ — спокойна работа. Защитете поне сънародниците ни!“

Ромжиските искания по отношение на Добруджа.

В. „България“, разглеждайки работата на комисията отъ мирната конференция, която се занимава съ ромжиските искания, заключава:

„Ромжиските искания по отношение на Добруджа не само са неоснователни, но почиващи нито на правото, нито на справедливостта; но тѣ са още въ основата си опорочени.“

Прѣдъ конференцията да ги уважи или отхвърли, тя ще се спре първо на това, дали Ромжия е изпълнила до край задълженията си.

Но, когато Ромжия се позовава на договора отъ 1916 год., нека се не забравя, че Америка не го е подписала, а тя чрезъ Уйлсона е прокламирала независимостта на народитъ и този принципъ, повелява: Добруджа да остане въ прѣдѣлитъ на България, тъй като населението ѝ е било и остана чисто българско. Ние дълбоко вѣрваме, че и държавитъ отъ Съглашението, подписали договора съ Ромжия, ще ревизиратъ извѣстни негови клаузи.

Ето защо нашето упование въ правотата на нашата кауза е на конференцията, а не на комисиятъ, които само ще изслушатъ претенциите и ще минатъ на дневенъ редъ.“

Болшевишкитъ заплашватъ.

Споредъ солунските вѣстници, болшевишкитъ органъ „Правда“ пише: Прѣдстоятъ жестоки борби за Русия. Цѣла Европа се готви трескаво и прѣзъ пролѣтъта ние ще бжлемъ атакувани съ голѣми сили отъ сѣверъ, изтокъ и югъ.

Въ Москва се разпространявали прокламации, споредъ които, ако болшевишкитъ изпадне въ опасностъ, ще се пролѣе тождо кръвъ, че бжденитъ поколения съ ужасъ ще си спомнятъ за черения пролетариатъ.

Гръцкитъ статистици за Тракия.

Парижъ, 12 мартъ. Комисията за грцките работи изслуша прѣдставителитъ на Тракия. Г. Вамаакъ, бившъ депутатъ въ турския парламентъ, и г. Ангонадесъ, инженеръ родомъ отъ Одринъ. Прѣдставениятъ отъ г. Ангонадесъ меморъ за икономическата роля на грците въ Тракия изтъква плодородието на тази областъ, гдѣто европейската индустрия и европейските капитали ще могатъ да бждатъ използвани при много износни за тѣхъ условия. Въ меморъ се казва, че грците заематъ едно господствуващо положение, понеже въ тѣхни ръцѣ е 60 до 70 % отъ прѣкото производство: земледѣлие, земледѣлческа индустрия, манифактура, търговска индустрия и т. н., до като турцитъ стоятъ много по-назадъ. „Слѣдъ това се даватъ подробни статистически данни за земледѣлското производство въ Тракия и се изтъква, че тази областъ може да стане една страна, отъ която да се изнасятъ много храни и добитъкъ, щомъ вънрзува свободата и щомъ се основатъ нѣкои голѣми индустриални прѣдприятия.“

скорбикъ и печали. Не позволи, Господи, ругателство на храма сего.

— Аминъ! — казаха, старитъ му другари, прикрѣстиха се и се разотидоха.

Кремена, Цѣтана и братовчедката имъ Жишка бѣха на пруста и мълчеливо наблюдаваха Марто, който слизаше отъ коня и проклиниаше ромжиятъ.

— Бате, ще те чуятъ, — уплашено му подвикна Цѣтана.

— Да чуятъ! Какво отъ това? Валерия кждѣ е?

— Вжтрѣ бѣше.

— Марто, ти си много разтревоженъ. Какво се е случило? — запита Кремена.

— Ядъ ме е на всичко. Толкова много прѣстѣпления са извършили, че ужасъ ме обхваща. Тукъ край селото има убити двама души, но не са отъ село — изглежда, че за пари. Огкѣрали са отъ харманя тази заранъ двѣ ни кола съ ратантъ. Колата са на товарили съ жито, което снощи огъхмѣ. Двата коня липсватъ! Останала е само кобилата съ убитото си конче.

— Азъ нали думамъ да направимъ харманя тукъ въ двора, татко не послуша...

— Нали му забраниха отъ сигуранцата. Бате, ами ходи ли да търсишъ ратантъ? — попита Цѣтана.

— Не видишъ ли, че коньтъ е цѣлъ въ пѣна? Цѣли три часа обикаляхъ мерата, никждѣ ги нѣма. Ами. Смилецъ тука ли е?

— Не. Отъ обѣдъ не съмъ го виждала.

— Прѣди два часа той дойде у дома, носѣше ловджийската пушка и отидоха съ нашъ Боянъ при овчаритъ, — отговори Жишка и плахо, заслѣди движушитъ се полицаи край ниската ограда.

— Смилецъ тази заранъ спрѣкалъ съ нѣкакъвъ войникъ каза ни дѣдо Люто. Вързаль си кобилата съ конче подъ върбитъ и самоджолтъ е останалъ тамъ. Задигнали я.

Валерия въ това време бѣше излѣзла на пруста и тѣжно слушаше своя Марто. Нейната прѣмѣна отъ скѣпна коприна не допадна на бѣлното ѝ като въскътъ лице, отъ което на вълни бликаха ужасни душевни сгравания.

— Добъръ день, Валерия. Чу ли какво правятъ?

— Нѣщо повече: видѣхъ, — съ слабъ гласъ каза тя. — Видѣхъ какъ заковаватъ вратата на храма. Видѣхъ, какъ биятъ богомолцитъ. Видѣхъ, какъ съ брадва убиха дѣдо Цоно подъ камбанарията.

— Дѣдо Цоно убитъ! — изплашено изпискаха всички.

— Кой е убитъ, снахо? — попита даскалъ Горанъ и погледътъ му блуждаеше несвойски страшно.

— Дѣдо Цоно. Убиха го вжтрѣ въ черковния дворъ подъ камбанарията, когато той слѣзе, слѣдъ като би камбаната. Въ трѣвата до стълбозетъ падна тѣлото му.

— Изглежда, че никой още не знае.

— Азъ и дѣдоба нѣкоя Нейка видѣхме. Останахме само двѣтъ до училището до като се прѣснатъ полицаитъ, а той, сиромашътъ слѣзе отъ камбанарията и внезапно изъ глушината изкопча двама ромжиски полицаи и единиятъ го цапна съ брадва въ врата, а той даже не ахна.

Съзри я задавниха.

— А защо ми не каза щомъ дойде? — попита даскалъ Горанъ и потърка челото си.

— Мжчно ми е, татко... Лошо ми стана, азъ... — и не довърши, като подкосенъ слѣнгогледъ тя залитна да падне. Марто я подкрѣпи и я постави на клупата да седне.

— Како, дай малко вода.

— Готвятъ, лошо ни готвятъ.

— полугласно бѣрѣше даскалъ Горанъ и нервно се движеше назадъ-напредъ съ стиснати юзруци.

Валерия се поокопити и продължи:

— Ахъ Марто, ти не знаешъ, какъ Смилецъ се би съ Костжу прѣдъ общинчата, а то бѣше твърдъ смѣшно и скръбно. Костжу високъ, а Смилецъ дребенъ. — Голитъ и Давидъ. Костжу скака лентичката отъ пазлото му, а той се възпротиви. Костжу посегна да му удари шаранъ, а Смилецъ се мушна между краката му и го бутна на земята. Майоръ Парумбяну, що е дошълъ тази заранъ, почна да псува, а фелдфебелтъ Драку Йону се спусна да захапъ Смилецъ, който избѣга подъ грѣдъ камъни и псувни. Отърва се, ала азъ чухъ нѣко по-ужасно отъ това... докато се щѣли да мобилизиратъ.

ХРОНИКА

1. Умолжават се всички стари абонати на в. Добруджа, които са получавали вестника на адреси в разни военни части, и сега желаят да го получават наново, да съобщат новите си адреси в администрацията, площад „Черна Джамия“ № 5 — София.

2. Скъпо всички, които са си променили местожителството, да ни съобщат адресите си.

3. Абонаментът на вестника: 20 лв. за година, а 12 — за половина година.

4. Абонаментът става при всички пощенски станции в Царството и с пощенски запис, направо в администрацията на вестника.

Отъ Администрацията.

Италианският журналист Енрико Лелли, кореспондент на „Секло“, който от няколко дни пребивава в столицата, е имал вчера продължителен разговор с министъра на земледелието, г. Драгев. Разговорът траял от 11 часа преди обяд до 1 часа след обяд. Кореспондентът се освободил върху много въпроси относно България, между които и върху земледелието у нас. Г-н Лелли е останал възхитен от големия демократизъм, който царува в България.

Народно Събрание. Въ понеделникът председателстваният съобщил, че е получила интерпелация от т-сните социалисти. Министър-председателят съобщил, че тая интерпелация ще бъде разгледана в четвъртък заедно с интерпелацията на г. Омарчевски. Прие се на трето четене законопроекта за изменение закона за градските и селските общини. Направеното предложение от народния представител Янков за яръмване тричленните комисии не се гласува поради това, че то съществено изменя законопроекта и не е направено при първото или второ четене, когато би могло и да се разиска. Прие се на трето четене законопроекта за наплащане дневните пари и петинките на рудничарите, както и тоя за свърхсигурна кредит за войната от 1 милион лева.

Следното заседание ще стане днес.

Пратките по железниците. Дирекцията на железниците е отпратила следната окръжна телеграма до всички станции и владини:

Начина от 10 тог, приемайте дребни пратки от разпородни стоки в размер до 600 кгр. едната за всички станции, с изключение станциите в юмюрджинския район, западно от Деде-Агач, и то от един изпращач дневно ще приемате само една пратка за една получаваща станция.

Разрешава се да приемате пратки до 1.000 килограма, ако пратката е еднородна и недългима.

Дребни пратки от плодове, зеленчук, амбалажи за зеленчук, съестни продукти, които не са под възбрана от дирекцията на С. Г. О. П., явца, риба прясна и сушена, закани птици, дивеч, разни смена, арпаджик, ловови пръчки, които ще служат за посъб, земеделски съдова и машини, воденични камъци, бензин и масла, които се изпращат за милитаризирани фабрики, разни варели и бучви за вино, ракия и бира, ще приемате неограничено.

Приемането на дребни пратки съ продукти и стоки, които са под възбрана, ще става съгласно заповедите, наредбите и ограниченията на дирекцията за С. Г. О. П.

Ромжиските власти произвеждат избори за църковни настоятели из селата в Силистренско.

Запасният фелдфебел Стоянев от II строителен телеграфен взвод, квартирувал в гр. Хърсово, се умолява да съобщи адреса си на: Ангелъ Ив. Катерински, учител в с. Карлуково, Луковитска околия. Работа важна.

Организиран грабежи в Силистренско. Ромжиските власти наредили т-хните селяни да минават в Добруджа, да показват на добитка на нашите селяни като т-хен, ограбен

по-рано от нашите селяни. По този начин всички добитък, даден от държавата, започнали да пр-карват от селата Въртен, Попина, Гараан и Алдемир, Силистренско, с съд-истинето на ромжиските власти по селата Арестит, побоничата гродно продължават.

Арестувана учителка. На 10 тог учителката от с. Екрене, Балчишка околия, Кръстина Иванова е била арестувана от ромжиските джандарми, бита и откарана към с. Теке. Българското училище в с. Екрене е затворено. Ромжиските власти в Добришкия окръг съставяват списъци на всички младежи от 40 набор нагор и се опитват да ги вземат в ромжиската армия. Много младежи вследствие на тая ирка са избягали в България.

Хайка против интелегенцията в Тутраканско. Нашата интелегенция от Тутракан и околната постоянно емигрира, защото не може да устои на разни ториозения от страна на ромжиските власти. Учители, свещеници, по-заможни селяни постоянно принижават. Днес дойде учителът от село Антимово К. Симеонов, който след няколко-дневно криене сполучава да избяга, макар и много да са го дирели. Съ помощта на турците т- съдават разни сплетни на нашите по събудени хора, които започват да обвиняват в шпионаж и разтакат по затворите. Турското население се поддава на интригите на ромжиките и се държи враждебно спрямо българите. Въ повечето общини ромжиките поставя кметове турци. Сяко назначават много стражари. Сега им общават, че ще им раздават ниви, които ще отнемат от заможните. От село Антимово до днес са избягали 12 души с семействата си и 11 без семейства; въ к-щите им се настаняват разни турци-голаци от околните села. Кметът на селото Дауд, Ахмедов, напълно разполага с имота на избягали: Никола Хараланов и Атанас Ангелов. Всъщност неколко-неколко ангари е дотегнала на населението. Кмет, стражар, писар, учител, щом пожелае да отиде н-д, веднага му се води кола безплатно, въпр-ки лошото време и слаб добитък. Стражарите им се хранят безплатно от населението, даже горският стражар от село Антимово отива на воденицата на К. Симеонов, взема да крини жито и казва на воденичаря, че аз съм ромжиски чиновник и трябва да живя на гърба на българите.

За Добруджа. Излезе от печат и се пусна в Добруджа брой 8 от списанието „Le Mouvement Dobroudja“ с следното съдържание:

Българските и ромжиски права върху Добруджа, с една фотография из Добруджа. Ромжиската администрация в Добруджа. Ромжиските режими в Добруджа през 1878—1916 год. Недопусната от цензурата. Недопусната от цензурата. Мемоарът на Добруджанци. Ромжиките против английските войски в Добруджа. Военното положение в Добруджа.

Препоръчваме го на нашите четци. Брой 50 ст.

За продан при всички вестникарски агенции.

ПОСЛЕДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Френски резерви по присъединяването на Австрия към Германия.

Берлин, 11 март. Вчерашното съобщение на Хава, според което Пашон бил заявил на чужди журналисти, какво присъединяването на немска Австрия към Германия не може да се извърши само съгласието на австрийците и н-иците, се смъта за ново доказателство за съществуващите французи схващания по германско-австрийския въпрос.

Работата на конференцията.

Париж, 12 март. (Радиотелеграма). Върховният съвет на съюзниците се събра в вторникът следобед в министерството на външните работи. На дневен ред б-ше само

един въпрос: Изложение на чехословашката делегация. Касае се за един протест на представителите на новата държава против болшевишката пропаганда, която поддържа там германците и унгарците.

Примирието с Германия.

Париж, 12 март. Въ вторник сутринта адмирал Уемисъ отпътува за Париж, от гдето ще отиде в Брюксел за да съобщи в четвъртък на германската комисия по примиренето р-шенията, които съюзниците са взели по въпрос за предаването на германската търговска флота и за продоволствието на Германия.

Планът на Клемансо за обезсилването на Германия.

Берлин, 11 март. (Науент). Бившият австрийски посланик в Мадрид принц Фюрстенберг предава в „Нойе Фрайе Пресе“ изявления на съгласен дипломат, с които принцът е приказвал в Швейцария на връщане за отечеството си. Според мнението на тези дипломати, немска Австрия щела да бъде засегната от всички последици, които произлизат от прилагането на планове на Клемансо срещу Германия. Клемансо не иска да допусне възкресяването на Германия. Като резултат от това намърение била мисълта да се отдели южна от северна Германия и да се присъедини с немска Австрия и Унгария, та по тоя начин да се образува съюз от държави край Дунава, към който биха се присъединили България и Ромжия. Това принц Фюрстенберг бил чул от устата на много хора, посветени в намъренията на г. Клемансо.

Американската армия.

Париж, 11 март. — Съобщават от Вашингтон: За да могат Съединените Щати да си запазят една въоръжена сила от половин милион души, както имат намърение, началникът на генералния щаб генерал Маршъ мисли, че ще трябва да се задържи един кадър от 200,000 души от сегашната армия.

Разоръжаването на Германия.

Париж, 11 март. (Радиотелеграма). Върховният съюзнически комитет одобри въ понеделник същественият точки от проекта за разоръжаването на Германия. Текста на този проект б-ше приготвен от маршал Фош и военните експерти на съюзниците, които се ръководеха от н-кои мисли, предложени напоследък от г-н

Лойд Джордж и възприети от съвета. Окончателният проект ще бъде изработен от един комитет, в който вс-ка от великите сили ще бъде представявана от един чинилен и един военен делегат. След това в едно от идущите заседания върховният съвет ще го одобри окончателно.

Вестниците от вторник дават точни и подробни съд-ния за съдържанието на проекта. Те могат да се резюмират така: 1) Начинът на събиране войски: събирането на нови на-бори под каквато и да било форма се забранява. Армията ще се състои само от доброволци, които ще се задължат да служат 12 години; 2) ограничение на ефективните: армията не може да брои повече от 100,000 души включително офицерите, с изключение, разбира се, на джандармерията и марината. Броят на офицерите ще бъде намален до минимум. Забранява се съществуването на каквато и да било военно училище за висше военно техническо обучение; 3) намаление на материала: проектът опре-д-ля точно въоръжението на новата армия. Позволените родове оръжия са опре-д-лени точно по вид и количество. Така въ артилерията се забранява вс-ко оръдие, по-големо от 150 м. м. калибър; забранява се също употребяването на бронираните автомобили и задушливите газове. Всички материал, който съществува сега и пр-вишава това, което е необходимо за новата армия, ще бъде унищожено; 4) контрол: строгото изпълнение на военните условия ще бъде подложено на постоянен надзор, който ще се упражнява от съюзнически комисии.

Ромжиската кралица в Париж.

Париж, 11 март. (Радиотелеграма). Въ понеделник сутринта ромжиската кралица прие въ хотел „Риц“ главния секретар на министерството на външните работи, г. Жюль Камбон. Разговорът продължи около 45 минути. Въ 11 и 1/4 часа кралицата присъствуваша на един об-д, даден от г. Балиф, на който се яви и г. Лойд Джордж. Кралицата се при-дружаваше от своите придворни дами и от генерал Балфур, шеф на военната й свита. Въ 6 часа имаше прием въ хотел „Риц“. Кралицата се придружаваше от принцесите Елизабета и Мария. Тя разговаря много любезно с присъстващите, които, както и винаги, останаха очаровани от нейната любезност и доброта.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фонд „ДОБРУДЖА“.

Излезли са до сега следните книги от библиотека „ДОБРУДЖА“:

- № 1. Историческите права на България върху Добруджа от М. Г. Марков. л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето възраждане (културно-исторически издирвания) от Ст. Чилингиров. л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище от Д-р Пенков. л. 1.50
- № 4. Мемоар от Център. Добр. Съвет. л. 1.50
- № 5. Ромжиските жестоки надъ отвлечените добруджанци в Молдава, подъ уредбата на Драгомир Пачовъ и Д. В. Кацевъ. л. 2.20
- № 6. Стари и нови паметници в Добруджа (художествено-етнографичен етюд) от Ив. Енчев—Видю. л. 12—
- № 7. Стефан Караджа (ж-вописни б-лжжж) от Ст. Чилингиров. л. 2.—

Други издания на фонда:

- Портрет-картина на С. Караджа. Ц-на л. 2.50
- Живна св. св. Кирилъ и Методий по оригинала на художника Ив. Енчев—Видю. Ц-на л. 6.—

ПОРЪЧКИ за книгите от библиотеката и другите издания се отправят до управлението на Народоспомагателния фонд „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или по дружество „Книжнина“ ул. „Вас. Левски“ София, телеф. 1609.

В България при всички книжарници.